

МІН'ЮСТ

ПІВДЕННЕ МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ
УПРАВЛІННЯ МІНІСТЕРСТВА
ЮСТИЦІЇ (М.ОДЕСА)
ЗАПОРІЗЬКИЙ ВІДДІЛ ДЕРЖАВНОЇ
РЕЄСТРАЦІЇ АКТІВ ЦИВІЛЬНОГО
СТАНУ У ЗАПОРІЗЬКОМУ РАЙОНІ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

вул. Розенталь, 3-А, м. Запоріжжя, 69089,
тел.: 0509607785,

e-mail: vcs@zp.zp.minjust.gov.ua

Код ЄДРПОУ 26013843

02.12.2023 № ЕД 921/32.4-30

На № 3426/08-764 від 29.11.2023

ПЕРШИНУ Віктору Вікторовичу

foi+request-120294-

421fdf85@dostup.pravda.com.ua

Про надання інформації

Запорізький відділ державної реєстрації актів цивільного стану у Запорізькому районі Запорізької області Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) розглянувши Ваш електронний запит (без накладення електронного цифрового підпису) щодо надання відомостей про нормативно-правовий акт, яким урегульоване питання встановлення національності та надіслання фотокопій документів, повідомляє наступне.

Стаття 3 Конституції України встановлює, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Тому права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Суб'єктивні права і свободи людини не вичерпуються тими, які прямо закріплені Конституцією України. Велике значення для суспільного життя особи мають особисті немайнові права, закріплені Цивільним кодексом України, зокрема права, що забезпечують природне існування та соціальне буття фізичної особи (глави 21, 22 Цивільного кодексу України).

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Закон України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» (далі - Закон) визначає засади діяльності органів державної реєстрації актів цивільного стану та регулює відносини у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.

Діяльність органів державної реєстрації актів цивільного стану ґрунтується на принципах додержання законності, захисту прав і законних інтересів громадян та держави, додержання таємниці державної реєстрації актів цивільного стану, належного документального оформлення проведеної державної реєстрації.

Державна реєстрація актів цивільного стану проводиться відповідно до Цивільного та Сімейного кодексів України, Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», (надалі Закону) та інших актів законодавства органами державної реєстрації актів цивільного стану.

Відповідно до Закону, який визначає правові та організаційні засади державної реєстрації актів цивільного стану, регулює відносини у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, регламентує порядок проведення державної реєстрації актів цивільного стану, закріплюючи підстави, строки, місце державної реєстрації, ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Частиною п'ятою статті 9 даного Закону визначено, що

Правила проведення державної реєстрації актів цивільного стану, внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання затверджуються Міністерством юстиції України.

Відділи державної реєстрації актів цивільного стану проводять державну реєстрацію народження фізичної особи та її походження, шлюбу, розірвання шлюбу, зміни імені. На підставі складеного актового запису цивільного стану у повній відповідності до нього органом державної реєстрації актів цивільного стану, яким проведено державну реєстрацію акту цивільного стану, видається свідоцтво про державну реєстрацію акту цивільного стану.

Постановою Кабінету Міністрів України від 10.11.2010 № 1025 «Про затвердження зразків актових записів цивільного стану, описів та зразків бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану» затверджено зразки актових записів цивільного стану. Зразки актових записів та свідоцтв не передбачають зазначення національності.

Стаття 11 Конституції України передбачає, що держава сприяє як консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, так і розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності національних меншин в Україні.

Згідно зі статтею 3 Рамкової конвенції про захист національних меншин (ратифікована Законом України від 9 грудня 1997 року № 703/97-ВР) кожна особа, яка належить до національної меншини, має право вільно вирішувати, вважатися їй чи не вважатися такою, і таке рішення або здійснення прав у зв'язку з ним не повинно зашкоджувати такій особі.

Згідно зі статтею 300 Цивільного кодексу України особа має право на індивідуальність, на збереження своєї національної, культурної, релігійної, мовної самобутності, а також право на вільний вибір форм та способів прояву своєї індивідуальності, якщо вони не заборонені законом та не суперечать моральним засадам суспільства. Таке право підпадає під захист статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яка передбачає, що кожна людина має право на повагу до її особистого і сімейного життя. Держава не може втручатися у здійснення цього права інакше ніж згідно із законом та у випадках, необхідних у демократичному суспільстві в інтересах національної і громадської безпеки.

Відмова від фіксації національності в офіційних документах, що посвідчують особу, та актових записах цивільного стану і відповідних свідоцтвах про державну реєстрацію актів цивільного стану повністю відповідає статті 24 Конституції України, яка гарантує рівність громадян, зокрема, незалежно від етнічного походження, а також статті 11 Закону «Про національні меншини в Україні». Національна належність особи, таким чином, є актом її особистого самовизначення і жодним чином не впливає на публічно-правові відносини такої особи з державою. Фіксація факту національності особи в документі, що її посвідчує, чи в актових записах цивільного стану створила б перешкоду вільному обранню чи відновленню національності, оскільки поставила б таке обрання чи відновлення у залежність від рішення державного органу.

Подібні висновки викладено у постанові Верховного Суду від 03 листопада 2021 року у справі № 759/13784/19, де вказано про сталість практики з розгляду подібних справ, і зокрема, висновок про те, що дані справи не підлягають розгляду не лише в порядку цивільного судочинства, а й судовому розгляду взагалі, у зв'язку з неможливістю встановлення в судовому порядку фактів щодо належності осіб до певної національності, а тому обґрунтовано закрили провадження у справі на підставі пункту 1 частини першої статті 255 ЦПК України.

Стосовно надання копії актового запису про народження, оформленої належним чином, то відповідно до п.19 розділу IV Правил, копії актових записів цивільного стану видаються на підставі ухвали (письмового запиту) суду (судді) у зв'язку зі справами, що перебувають у його провадженні, а також на письмові запити Міністерства юстиції України, відділу державної реєстрації актів цивільного стану України, дипломатичного представництва та консульської установи України, нотаріуса, органу досудового розслідування, інших державних органів, якщо запит зроблено у зв'язку зі здійсненням ними повноважень, визначених актами законодавства, із зазначенням мети їх витребування.

Таким чином, наведене вище не дає правових підстав для надання Вам копії актового запису, тому вирішити Ваше питання відділ не має можливості.

Одночасно інформуємо, що органи державної реєстрації актів цивільного стану мають право видавати повторні свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану, а також видавати витяги з Державного реєстру актів цивільного стану громадян при підтвердженні права особи на отримання даних документів та, в окремих випадках, родинних відносин між заявником та особою, щодо якої складено актовий запис цивільного стану.

Документи про державну реєстрацію актів цивільного стану можуть повторно видаватись представнику особи, яка має право на їх отримання, у разі подання довіреності, посвідченої відповідно до Закону України «Про нотаріат», або документа, що посвідчує повноваження такого представника, відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Враховуючи викладене, рекомендуємо вам, в разі потреби, особисто або через представника звернутись із відповідною заявою на видачу повторного документа про державну реєстрацію акту цивільного стану (свідоцтва або витягу з Реєстру) до будь-якого діючого відділу державної реєстрації актів цивільного стану України з паспортом (паспортним документом заявника) та документами, що підтверджують право на отримання відповідних документів.

Звертаємо Вашу увагу, що відповідно до частини 2 статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація є відкритою, крім випадків, встановлених законом.

Згідно пункту 3 статті 9 Закону інформація про персональні дані фізичної особи, що містяться в актовому записі цивільного стану, є конфіденційною і не підлягає розголошенню.

Отже, вимоги викладені у Вашому листі, не підпадають під дію Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Начальник Запорізького відділу державної
реєстрації актів цивільного стану у
Запорізькому районі Запорізької області
Південного міжрегіонального управління
Міністерства юстиції (м.Одеса)

Тетяна КУВАКІНА